

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

25 בינואר 2011

364

כ' בשבט התשע"א

עמוד

- הצעת חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים (תיקון מס' 7) (חסרי ישע),
התשע"א-2011 60
- הצעת חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין (תיקון מס' 2) (עבירות של פרסום והצגת תועבה ושל
התעללות מינית בקטין או בחסר ישע), התשע"א-2011 63
- הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון מס' 47) (שיגור דבר פרסומת באמצעות מערכת חיוג
אוטומטי או ממספר טלפון בלתי מוזהה), התשע"א-2011 64

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים (תיקון מס' 7) (חסרי ישע), התשע"א-2011*

1. תיקון סעיף 1 בחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1 -
- (1) בהגדרה "אדם עם מוגבלות שכלית או התפתחותית", פסקה (ב) - תימחק;
- (2) אחרי ההגדרה "ועדה" יבוא:
- "חסר ישע" - מי שמחמת מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקויו השכלי או מכל סיבה אחרת אינו יכול לדאוג לצורכי מחייתו, לבריאותו או לשלומו;
- (3) בהגדרה "מוסד" -
- (א) בפסקה (1), אחרי "קבוצות קטינים" יבוא "או יחידים קטינים";
- (ב) בפסקה (2)(א) -
- (1) אחרי "התפתחותית" יבוא "או חסרי ישע";
- (2) בפסקה (4), במקום "שמטרתו" יבוא "שבין מטרותיו";
- (ג) בפסקה (2)(ב) -
- (1) ברישה, אחרי "התפתחותית" יבוא "או לחסרי ישע";
- (2) בפסקה (2), במקום "קבוצה של בני אדם" יבוא "קבוצה של אנשים או יחידים";
- (3) בסופה יבוא:
- "(3) מאבטח, בין השאר, קבוצות של אנשים כאמור";
- (ד) בפסקה (3), בסופה יבוא:
- "(ג) בית חולים או מחלקה המיועדים לאשפוז חולים סיעודיים; בחוק זה, "חולים סיעודיים" - חולים גריאטריים או תשושי נפש, לרבות חולים שמצב בריאותם ותפקודם ירודים כתוצאה ממחלה כרונית או מליקוי קבוע, הדורש מעקב רפואי מיומן במסגרת אשפוז, במשך 24 שעות ביממה לתקופה ממושכת";

ד ב ר י ה ס ב ר

מוסדות שבהם מתאפשר קשר קבוע עם חסרי ישע; אלו יוגדרו מי שמחמת מחלתם או מוגבלותם הגופנית או הנפשית, ליקוייהם השכליים או מכל סיבה אחרת אינם יכולים לדאוג לצורכי מחייתם, לבריאותם או לשלומם. לפיכך, מוצע למחוק את פסקה (ב) להגדרה "אדם עם מוגבלות שכלית או התפתחותית" בחוק, שלפיה אדם כאמור הוא "אדם עם לקות קוגניטיבית ניורופסיכולוגית, שבשלה מוגבלת יכולת השיפוט והתובנה שלו, וכן מוגבל תפקודו".

הצעת החוק המתפרסמת בזה מטרתה להרחיב את האוכלוסייה ואת ההגנות הקבועות בחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001 (להלן - החוק), כך שתיכלל בחוק קבוצה נוספת, של חסרי הישע, הזקוקה להגנה מיוחדת מפני עברייני מין, וכן ייכללו בו מוסדות נוספים על אלה המנויים בחוק.

לפי החוק, חל איסור להעסיק עברייני מין במוסדות בעבודה שבה מתאפשר קשר קבוע או סדיר עם קטינים או עם אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית, לרבות בהתנדבות. מוצע לקבוע כי האיסור יחול גם לגבי

* הצעת חוק מס' 2167/18/פ' הועברה לוועדה ביום כ"ח באייר התש"ע (12 במאי 2010).
¹ ס"ח התשס"א, עמ' 509; התש"ע, עמ' 516.

- (ה) בפסקה (4), במקום "לקטינים או לבני אדם" יבוא "לקטינים, לבני אדם" ואחרי "התפתחותית" יבוא "או לחסרי ישע";
- (ו) אחרי פסקה (4) יבוא:
- (5) "מסגרת שיקום או מסגרת מגורים עצמאית ומוגנת לנכי נפש: בפסקה זו - חוק שיקום נכי נפש בקהילה" - חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000;
- "מסגרת מגורים עצמאית ומוגנת" - סוגי הדיור המפורטים בפרט ב(ו) לתוספת לחוק שיקום נכי נפש בקהילה;
- "נכה נפש" - כהגדרתו בסעיף 2 לחוק שיקום נכי נפש בקהילה";
- (4) בהגדרה "עבודה", במקום "קטינים או עם אנשים" יבוא "קטינים, עם אנשים" ובסופה יבוא "או עם חסרי ישע";
- (5) במקום ההגדרה "עבירת מין" יבוא: "עבירת מין" -
- (1) עבירה לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977³ (בחוק זה - חוק העונשין), כמפורט להלן:
- (א) עבירה של פרסום והצגה של תועבה לפי סעיף 214(ב);
- (ב) עבירה המנויה בסימן ה' בפרק י', למעט עבירה לפי סעיף 352;
- (ג) עבירה של התעללות מינית בקטין או בחסר ישע לפי סעיף 368ג;
- (2) עבירה לפי סעיף 75 לחוק השיפוט הצבאי, התש"ו-1955⁴.
2. בסעיף (ג) לחוק העיקרי, במקום "לקטינים או לאנשים" יבוא "לקטינים, לאנשים" ואחרי תיקון סעיף 4 "התפתחותית" יבוא "או לחסרי ישע".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לכלול ברשימת עבירות המין שעל מי שהורשע בביצוען חל איסור ההעסקה, גם עבירות שאינן מנויות בסימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין): עבירת שימוש בגופו של קטין לצורך הפקת חומר תועבה לפי סעיף 214(ב) לחוק העונשין, עבירת התעללות מינית בקטין או בחסר ישע לפי סעיף 368ג לחוק העונשין, ועבירת אינוס לפי סעיף 75 לחוק השיפוט הצבאי, התש"ו-1955 (סעיף 5).

מוצע להחמיר את הענישה על מעסיק שלא קיבל את אישור המשטרה להעסקת עובדים ולקבוע לצד עונש הקנס הקבוע כיום גם עונש של שלושה חודשי מאסר; על פי המוצע, העונש שניתן להטיל על עבריין מין שעבד בניגוד להוראות החוק יוחמר משנת מאסר אחת לשנתיים מאסר.

עוד מוצע, להוסיף לרשימת המוסדות שהחוק חל עליהם עסק שנותן בין השאר שירותי אבטחה לקבוצות אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית או לחסרי ישע, מוסד רפואי שבו מאושפזים חולים סיעודיים, ומסגרת שיקום או מסגרת מגורים עצמאית ומוגנת לנכי נפש. מוצע להחיל את החוק לא רק על עסק שמסיע קבוצות של קטינים או אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית, כקבוע כיום, ואף קבוצות חסרי ישע, כמוצע, אלא גם על עסק המסיע יחידים הנמנים עם קבוצות אלה. עם זאת, החוק אינו אמור לחול על עסק שמסיע קבוצה שרק אחד מחבריה הוא קטין, אדם עם מוגבלות שכלית או התפתחותית או חסר ישע (סעיף 1ו) עד (4).

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת (להלן - הוועדה) את המגבלה של הסעת יחידים, נוכח קשיי היישום של הוראה כאמור.

² ס"ח התש"ס, עמ' 231.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁴ ס"ח התש"ו, עמ' 171.

- תיקון סעיף 5 3. בסעיף 5 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "דינו -" יבוא "מאסר שלושה חודשים או";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "שנה" יבוא "שנתיים".
- תיקון סעיף 11 4. בסעיף 11 לחוק העיקרי, במקום "לקטינים או לאנשים" יבוא "לקטינים, לאנשים" ואחרי "התפתחותית" יבוא "או לחסרי ישע".

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין הוראות אלה תהיה כרוכה בבחינת שינוי הוראת אי-התחולה של סעיף 3 המחייב קבלת אישור המשטרה, כקבוע בסעיף 13 לחוק, להעסקת נשים.

השפעה על זכויות הילד

בקביעת איסור להעסיק עברייני מין גם בעסק המסיע קטינים יחידים ובהוספת עבירות נוספות שמי שהורשע בהן אינו מורשה לעבוד במוסדות שבהם מתאפשר קשר קבוע או סדיר עם קטינים, יש כדי להרחיב את ההגנה על שלומם של קטינים.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תשקול הוועדה אם אכן יש להחמיר את הענישה כלפי מעסיקים ומועסקים כאמור, ואם יש להחיל את החוק גם על מי שהורשע בעבירות של תקיפת קטין או חסר ישע לפי סעיף 368 לחוק העונשין, של התעללות גופנית או נפשית בקטין או בחסר ישע לפי סעיף 368 לחוק העונשין (ולא רק בעבירה של התעללות מינית כמוצע), או בעבירות של השארת ילד בלא השגחה או במטרה לנטשו, הזנחת ילדים או מושגחים אחרים ונטישת מושגחים לפי סעיפים 361, 362 ו-363 לחוק העונשין. בחינת החלת החוק

חברת הכנסת ציפי חוטובלי

הצעת חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין (תיקון מס' 2) (עבירות של פרסום והצגת תועבה ושל התעללות מינית בקטין או בחסר ישע), התשע"א-2011*

1. בחוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006, בסעיף 2 -
- (1) בהגדרה "הערכת מסוכנות", בסופה יבוא "לעניין זה, "עבירת מין" - למעט עבירה לפי סעיף 214(ב3) לחוק העונשין";
- (2) בהגדרה "עבירת מין", במקום פסקה (1) יבוא:
- "(1) (א) עבירה לפי סעיף 214(ב), (ב1), (ב2) או (ב3) לחוק העונשין;
- (ב) עבירה המנויה בסימן ה' בפרק י' לחוק האמור, למעט עבירה לפי סעיף 352 שבו;
- (ג) עבירה של התעללות מינית בקטין או בחסר ישע לפי סעיף 368ג לחוק האמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, מוצע כי במסגרת הערכת המסוכנות שנערכת לפי החוק למי שהורשע בביצוע עבירת מין, לא תיבחן רמת הסיכון הנשקפת ממנו לביצוע עבירת מין נוספת של החוקת חומר תועבה שמוצגת בו דמותו של קטין (סעיף 214(ב3) לחוק העונשין). זאת, מאחר שהסכנה הנשקפת מביצוע עבירה כאמור לציבור כשלעצמה היא ככלל נמוכה מהסכנה הנשקפת מביצוע יתר העבירות המוגדרות או שמוצע להגדירן עבירות מין, ולכן נדרש בעניין זה איזון אחר במעט בין הגבלת חירותו של מי שסיים לרצות את עונשו בשל ביצוע עבירת מין ובין החשיבות שבמניעת עבירות מין נוספות. ואולם, אין בכך כדי להמעיט מחומרת העבירה והנזקים המצטברים הנובעים ממנה.

עוד מוצע להוסיף להגדרה "עבירת מין" בחוק, עבירה של התעללות מינית בקטין או בחסר ישע (לפי סעיף 368ג לחוק העונשין), משום שגם הרשעה בעבירה זו מצביעה על הסיכון הנשקף מאותו עברייני לביצוע עבירות מין נוספות, ומצדיקה הטלת פיקוח ומגבלות עליו.

הצעת החוק המתפרסמת בזה מטרתה להרחיב את ההגנה הניתנת בחוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006 (להלן - החוק), על ידי החלת החוק גם על מי שהורשע בביצוע עבירות של פרסום והצגת תועבה ובה דמותו של קטין או שנעברו בקטין ושל התעללות מינית בקטין או בחסר ישע.

כיום כלולות בפסקה (1) להגדרה "עבירת מין" בחוק, עבירות המנויות בסימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ועבירת אינוס לפי סעיף 75 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. לשם הטלת פיקוח ומגבלות לפי החוק גם על מי שביצע עבירות מין אחרות, מוצע להוסיף להגדרה עבירות של איסור החזקה ופרסום של חומר תועבה ובו דמותו של קטין, ושל ניצול קטינים לעשיית פרסומי תועבה (לפי סעיף 214(ב) עד (ב3) לחוק העונשין), שכן מחקרים מצביעים שחשיפה לחומרים אלה היא גורם סיכון משמעותי לביצוע חוזר של אותן עבירות ואף עבירות חמורות מהן.

חברי הכנסת: יריב לוין, אורלי לוי-אבקסיס

* הצעת חוק מס' 2108/18/פ' הועברה לוועדה ביום י' בכסלו התשע"א (17 בנובמבר 2010).

¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 234; התשע"א, עמ' 86.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון מס' 47) (שיגור דבר פרסומת באמצעות מערכת חיוג אוטומטי או ממספר טלפון בלתי מזוהה), התשע"א-2011*

1. תיקון סעיף 30א בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, בסעיף 30א -
- (1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "לעניין סעיף זה, יראו חיוג לנמען באמצעות מערכת חיוג אוטומטי כשיגור דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיף קטן זה, אם החיוג הופסק בטרם נענתה השיחה ובחיוג למספר שממנו בוצע החיוג לנמען מושמע דבר פרסומת";
- (2) בסעיף קטן (י)(1), בסופו יבוא "ואם שוגר מטלפון שמספרו אינו מזוהה ולא נכלל בפרסומת הפרטים האמורים בסעיף קטן (ה)(1)(ב) - כפל הסכום האמור בשל כל דבר פרסומת ששוגר";

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת החוק נועדה אפוא להסיר כל ספק כי פרסומת תיחשב פרסומת אסורה על פי הוראות סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת, גם אם הושמעה רק לאחר שנמען חייג למספר שממנו בוצע אליו חיוג באמצעות מערכת חיוג אוטומטי, לאחר שלא ענה לשיחה.

תופעה נוספת בתחום זה היא שיגור דבר פרסומת, ללא הסכמת הנמען, ממספר טלפון בלתי מזוהה וללא ציון פרטי המפרסם, וכך להקשות על איתורו ועל אכיפת הוראות הסעיף. לפי הוראות סעיף קטן (י) שבסעיף 30א האמור, אם דבר פרסומת שוגר ביודעין בניגוד להוראות הסעיף, רשאי בית המשפט לפסוק בשל הפרה פיצויים לדוגמה בסכום שלא יעלה על 1,000 שקלים חדשים בשל כל דבר פרסומת שקיבל הנמען. מוצע לקבוע שמפרסם שלא ציין בדבר הפרסומת את שמו, מענו והדרכים ליצירת קשר עמו, ונוסף על כך חייג לנמען ממספר טלפון שאינו מזוהה, יהיה בית המשפט רשאי להכפיל את סכום הפיצוי לדוגמה שיפסוק לחובתו.

סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן - חוק התקשורת), אוסר שיגור דבר פרסומת באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג אוטומטי, הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר (מסרון), בלא קבלת הסכמה מפורשת מראש של הנמען, למעט בנסיבות שהותרו במפורש באותו סעיף.

ואולם, לא אחת גורמים מסחריים או מי מטעמם מחייגים לנמענים באמצעות מערכת חיוג אוטומטי, והחיוג נפסק בטרם נענית השיחה; כאשר הנמען מחייג למספר הטלפון שממנו בוצע החיוג, הוא נחשף לפרסומת מסחרית. מאחר שדבר הפרסומת שוגר לנמען רק לאחר שהוא עצמו ביצע את החיוג, יש הטוענים שפעולה זו אינה הפרה של הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת.

דפוס התנהגות זה שם לאל את ההגבלה של שיגור דבר פרסומת בלא קבלת הסכמה מפורשת, ואף גורם לכך שהנמען הוא שמשלם מכספו עבור שיחת הטלפון שבה ששוגר אליו דבר הפרסומת.

חברי הכנסת: אורי מקלב, משה גפני, יוליה שמאלוב-ברקוביץ

* הצעת חוק מס' 2478/18/פ; הועברה לוועדה ביום י"ט בחשוון התשע"א (27 באוקטובר 2010).
1 ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשע"א, עמ' 138.